

ностью зависит от квалификации преподавателя. В некоторых случаях предмет дается очень сложно, а иногда, легко. Уровень профессиональной компетентности студентов никак не влияет на оценку труда преподавателя. Одним из недостатков вузовской системы аттестации является то, что преподавателя оценивают на основании его научной и методической работы и аттестация не помогает преподавателю развиваться и самосовершенствоваться. Оценка студентами качества работы преподавателя позволило бы кардинально изменить традиционную форму аттестации профессорско-преподавательского состава. В качестве критериев оценки должны стать не формальные критерии, а такие как глубина знания преподаваемой дисциплины, доступность изложения материала, объективность оценки знаний студентов [4].

Следующим вопросом в формировании профессиональной компетентности студентов стала материально-техническая и методическая база педагогического вуза. Современной системы доступа к информационным массивам (электронных библиотек, баз данных и др.), обеспечивающей преподавателей и студентов научной информации, научно-методическим материалам практически нет. В большинстве своем в ее создании участвуют в основном профессорско-преподавательский состав. Использование студенческого потенциала в создании методического материала выполнила бы задачу формирования компетенций студентов.

Связи вуза с общеобразовательными учреждениями, объединениями педагогов по вопросам подготовки студентов, обеспечения занятости выпускников, внедрения научных достижений в школьную жизнь также должны служить формированию компетентности студентов вуза. Проведение практики (ознакомительной, учебной, производственной) и участие студентов в жизни школы, безусловно, положительно влияют на профессиональную компетентность студентов.

Высшим компонентом личностного становления является профессиональная компетентность. Профессиональная компетентность студента педагогического вуза оценивается уровнем сформированности профессионально-педагогических умений. Развитие профессиональной компетентности – это развитие творческой индивидуальности, формирование восприимчивости к педагогическим инновациям, способностей адаптироваться в меняющейся педагогической среде. От профессионального уровня педагога напрямую зависит социально-экономическое и духовное развитие общества.

Литература:

1. Государственная программа развития образования Республики Казахстан на 2011–2020 годы.
2. Базелюк В.В. Конфликтологическая подготовка будущего учителя в педагогическом вузе: Методология, теория, практика: Дис... д-ра пед. наук – Челябинск, 2005. – 402с.
3. Болотов В.А., Сериков В.В. Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе // Педагогика. 2003 №10 – С.8-14.
4. Совершенствование системы аттестации преподавателей вузов на основе метода электронного портфолио // Материалы проектного семинара/ФГУВПО «Сибирский федеральный университет»; О.Г. Смолянинова. – Красноярск, 2009. – 107 с.

Summary

The article describes the basic questions of the formation of professional competence of students of pedagogical universities that improve the quality of education, as the most important directions of integration processes.

БІЛІМ САПАСЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДЕ ЭЛЕКТРОНДЫҚ ОҚУЛЫҚТАРДЫҢ РОЛІ

Сатмаганбетова Ж.З.

Қазақстан, А. Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті

Білім мазмұнын жаңарту жоғары мектеп реформасының негізгі мәселелерінің бірі болып табылады. Республикамыздың жоғары оқу орындары үшін мемлекеттік білім стандарты-

ның концепциясын жасауда ол республиканың біртұтас білім кеңістігінің моделін айқын анықтауға мүмкіндік береді. Жоғары оқу орындарының міндетін, қажетті білім деңгейінің кешілдігін дүниежүзілік мәдени ағарту кеңістігіне интеграциялануды қамтамасыз ету секілді маңызды проблемаларды шешу болып табылады.

Біртұтас білім беру кеңістігі дегеніміз ол тек студенттер мен оқытушылардың ғана академиялық біртұтастығы емес, ол өзара тікелей, әр түрлі деңгейде жоғары оқу орындарының байланысы, яғни сол оқу орындарының оқыту үрдісі арасындағы байланыстар арқылы өзара бірлесе отырып қызмет жасау деген сөз. Тек осындай жағдайда ғана «Жоғары білім берудің европалық жүйесінің архитектурасын гармонизациялауды» жүзеге асыруға болады. Еліміздің білім беру жүйесінде әлемдік білім беру кеңістігімен сабақтасатын, біртұтас ақпаратты-білім беру ортасын қалыптастыруда.

Ал, енді «ақпаратты-білім беру ортасы» деген түсінікке келетін болсақ. Бұл қазіргі оқыту технологиясын интерактивті бағдарламалық-әдістемелік тұрғыда қамтамасыздан-дыратын ақпараттық-компьютерлік технологиялардың, телекоммуникациялық байланыс құралдарының, электрондық оқулықтардың(ЭО), бағдарламалық құралдардың жиынтығы.

Электрондық оқулық – білім беруді басқаратын мемлекеттік органдар тағайындаған арнайы статусы бар және компьютерлік оқыту технологиясына негізделген, белгілі бір дәрежеде оқыту функцияларын атқаратын электронды оқыту құралдарының бірі[1].

Қазіргі кезде электрондық оқулықтарды оқыту процесінде қолдану мүмкіндіктерін талқылаудан гөрі оны жасаудың методикалық принциптерін дайындауға көңіл бөлу керек. Бүгінде электрондық оқулықтардың көпшілігі программистердің жеке тәжірибесі негізінде, әсіресе олардың ЭО қандай болуы керек деген интуициялық түсінігі бойынша жасалуда. Алайда осындай программаларды сәтті жасау үшін педагогтар, психологтар және программистер арасында ынтымақтастық қажет.

Сапасыз ЭО жасаудағы (педагогикалық тұрғыдан алғанда) ең маңызды себебі: осы оқулықтарды құрастыру кезінде оқытудың дидактикалық принциптерінің кейбіреулері немесе кейде мүлдем ескерілмей ұмытылып қалуда.

Жалпы оқу пәндерінің оқыту әдістемесінің негізі – дидактика болса, ал әрбір оқу пәнінің оқыту әдістемесі – өз кезегінде сәйкес ғылымның өзіндік қасиетін және ерекшелігін ескереді. Сондықтан да оқу пәніне сәйкесті жасалатын электронды оқулықтарға деген әдістемелік талаптарда осыны ескеруі қажет. Сонымен, электрондық оқулықтарға қойылатын педагогикалық, әсіресе оқытудың дидактикалық принциптеріне негізделген талаптарға тоқталсақ[1]:

–ЭО мазмұнының ғылымдылығы: әрбір оқу пәнінің ерекшелігін ескере отырып тек қана ғылыми дәл мәліметтер беруі керек.

–Адекватты: оқыту материалы бұрынғы қалыптасқан біліміне, ісіне, әдетіне барабар берілуі тиіс(оқыту материалы оқушының дайындық деңгейіне сәйкесті, ал оқыту жұмысы оқушылардың жас ерекшеліктеріне қарай ұйымдастырылуы қажет).

–Бейімділік: мақсатқа әр түрлі дәрежедегі күрделі кезеңдерді кезекпен орындау арқылы жету мүмкіндігін беру(оқушылардың жеке мүмкіншілігіне қарай бейімдеу).

–Жүйелілік: белгілі бір тәртіп пен жүйеленіп ұйымдастырылған электронды оқыту, оқу пәнінің логикасымен сәйкестілікті қамтамасыз ету.

–Көрнекілік : зерттеп жатқан құбылыстар, кәдімгі өмірде болып жатқан жанарымыздан тыс жүріп жатқан процестер арқылы немесе оларды дамуын қадағалап, зерттеліп жүрген табиғи құбылыстарды модельдеуге болады. Осының барлығын оқушы белсенді түрде қатыса отырып, жұмыс процесінде өз параметрлерін енгізіп жұмыстың жүруіне ықпал жасай отырып іске асыра алады.

Кәдімгі оқыту түрі мен әдісін жаңа оқыту тәсілдерімен салыстыру немесе жаңа тәсілдер кәдімгі оқытуды қалай толықтырады немесе алмастырады деген сұрақтарға жауапты жаңа дамып келе жатқан компьютерлік оқыту дидактикасы береді. ЭО оқыту процесіне енгізгенде

біз оған белгілі бір дәрежеде оқыту функцияларын береміз, яғни әрбір программа оқытудың дидактикалық принциптері негізінде құрылуы тиіс.

Компьютерлік бағдарламалар негізінде оқыту – динамикалық процесс. Оның дамуындағы негізгі тенденциялар компьютерлерді оқу процесінде пайдалану аясын кеңейтуге байланысты. Мұнда дайын шешімдерді бермеу керек, себебі, компьютердің негізгі міндеті – есептердің шешімдерін табуға итермелеу, оқушылардың алған нәтижелерін тексеріп, қайта қарауына жағдай жасау. Оны қолдану (навигациялық жүйесі) ыңғайлы болуына аса назар аударып, олардың компьютерлік желілер арқылы еркін, еш кедергісіз тасымалданылу мүмкіндіктерінде қарастырған жөн. Ол үшін электронды оқулықтар мынандай функциональдық мүмкіндіктермен қамтамасыз етілуі керек[1]:

–білім алушыларды тіркеу және статикалық мәліметтер жинақтау;

–қажетті ақпаратты іздеу, дереу кері байланысты қамтамсыз ету мүмкіндігі (интерактивтілік қасиеті);

–Интернет көмегімен оқыту информациясын жаңарту (информацияның актуальдылық принципі);

–имитациялық-модельдеу әрекетін орындау мүмкіндігі, осы арада мультимедиялық технологияның мүмкіндіктері мен артықшылығы көрсетіледі (көрнекілік және түсініктілік принципі);

–бақылау түрлеріне қолданылатын ақпараттар қорғалған болу керек.

Әрине, жоғарыда көрсетілген талаптардың барлығы бірдей әрбір нақты программада ескеріле бермейді. Электрондық оқулықтар басылымнан шыққан оқулықтардың көшірмесі болмауы керек, ол кәдімгі оқулықтарға қарағанда жаңа сапалы өнім, яғни компьютерлік және педагогикалық технологияны біріктіреді.

Электрондық оқулықтар отандық білім беру жүйесінде маңызды орын алады. Жыл өткен сайын заманауи оқулық ол – электрондық оқулық екеніне ғалымдар мен тәжірибелі мұғалімдердің сенімі артып отыр. Электрондық оқулықтар білімнің пәндік саласында авторлық ұжымдармен, ғалымдармен және тәжірибелі мұғалімдермен қашықтан өзара әрекеттесу негізінде олардың географиялық орналасу орындарына тәуелсіз жүзеге асырылатын білім алушыларын мультимедиялық интерактивтік оқыту процесі ретінде компьютерлік қолданбалы бағдарламалар болып табылады[2].

Электрондық оқулықтар негізінде оқыту нәтижелері:

–білім мазмұнын қазіргі заманғы ақпараттық-компьютерлік технологияларға аудару арқылы жоғары білімнің сапасын арттыру;

–білім беру процесінің мазмұны мен құрылымын өзгерту;

–студенттердің, оқытушылар мен мамандардың ақпараттық-компьютерлік өзара әрекеттері үшін жоғары білімнің барлық бағыттары бойынша кәсіптік-әдістемелік ақпараттық білім ортасын құру.

–ақпараттық қатынастық іс-әрекеттің тәсілдерін меңгеруін сипаттайтын білім алушылардың ақпараттық мәдениетін дамыту: оқу ақпаратын іздеу және модельдеу; алынған оқу-білімдік ақпараттың құндылығын бағалау; оқу мақсаттарында ең маңызды ақпаратты таңдау; алынған ақпараттың негізінде оқу іс-әрекетін жобалау.

Қай елде болмасын қазіргі ақпараттық технологияларды қолдану мен дамыту деңгейі, материалдық базасының дамуымен қатар, ең алдымен, қоғамның интеллектуальдық деңгейімен, жаңа білімді жинақтау, меңгеру және қолдана білу қабілетімен анықталады. Барлығы сайып келгенде, елдің білім жүйесінің даму деңгейімен және білімді ақпараттандыру проблемасымен байланысты. Әлбетте, қазіргі ақпараттық-компьютерлік технологияларды қолдану әдістерін меңгермей өздігінен дербес ықпалды шешім қабылдап, жоғары сапаға жету мүмкін емес.

Білім беруді ақпараттандыруды дәстүрлі әдістемеден ерекшелетін басты белгі – бұл білім мазмұнына, оқытудың құралдарына, әдістеріне және формаларына, оқыту мақсатындағы электронды өнімдерді жасақтауға, қазіргі үйретуші және үйренушілер іс-әрекетіне деген

басқаша амал-әрекетті талап етеді. Сонымен қатар міндетті шарт болып ұстаздардың оқытудың қазіргі технологиялар саласынан белгілі деңгейде білімдер мен іскерліктерді және ақпараттық мәдениеттіліктерді (медиа-мәдениеттілікті) меңгеруі болып табылады. Сол себепті де бүгінгі күні ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану ұлттық білім жүйесінің бәсекелестік қабілеттерін дамыту мен оны әлемдік білім ортасына кіріктіру үшін шешуші мәнге ие.

Әдебиеттер:

1. ГОСТ Р еспублики Казахстан «Информационная технология.
2. Электронное издание». Электронное учебное издание. – 2005.
3. Башмаков И.А. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем. – М.: Информационно-издательский дом “Филин”, 2003.

Summary

In the given work are considered application of electronic textbooks in education and some technological - pedagogical aspects in a problem of creation of them.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ ПРИ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ

Севостьянова С.С.

Казахстан, Костанайский государственный педагогический институт

Одним из важнейших направлений интеграционных процессов в образовании является обеспечение качества подготовки конкурентно способного специалиста. В современном динамичном мире образование может эффективно выполнять свои функции, только существуя в режиме развития, постоянного поиска, интеграции традиций и новаций.

В современных исследованиях педагогическую технологию понимают как:

– систематический метод планирования, применения и оценивания процесса обучения для достижения более эффективной формы образования [1];

– пооперационно организованную деятельность педагога, взаимодействующего с обучаемыми, в целях достижения наиболее рациональным путём некоего педагогического стандарта на специфической методической основе [2];

– совокупность научно-обоснованных приёмов и способов деятельности по конструированию образовательного процесса, направленных на реализацию учебно-воспитательных целей [3].

Педагогическая технология является составной частью дидактической или методической системы и отвечает на вопрос: как учить результативно.

В настоящее время в арсенале преподавателя вуза имеется множество самых разнообразных технологий. Это педагогические технологии на основе гуманизации и демократизации педагогических отношений; активизация и интенсификация деятельности обучающегося; эффективности организации и управления процессом обучения; методического усовершенствования, дидактической реконструкции материала и укрупнения дидактических единиц; технологии развивающего обучения и, наконец, авторские, альтернативные технологии.

На современном этапе вузовская практика имеет примеры разработки и применения таких технологий как модульная технология, технология контекстного типа А.А.Вербицкого [4], педагогическая технология эвристического типа [5], гибкая проблемно-модульная технология [6], технологии по развитию критического мышления [7]. В качестве основы для построения целевого образа специалиста и проектирования его подготовки используется компетентностный подход, который в последние годы оказался в центре множества как фундаментальных, так и прикладных педагогических исследований. Вместе с тем, утверждается, что подготовка компетентного специалиста должна соотноситься не только с новыми мето-